

DÜŞÜNENLERİN DÜŞÜNCELERİ

Bugün Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, dört bin öğrencisiyle, öğretim kadrosuyla kendi kendine yeter olma özelliğinin zedelenmesi olasılıklarıyla karşı karşıyadır. 1883 yılında kurulan, 1926 yılında Atatürk'ün genç Cumhuriyeti'nin ilk akademisi olan "Güzel Sanatlar Akademisi", sanattaki bağımsızlık özelliğini kaybetme endişesini duymaktadır. Geleneği, kurumsal yapısı, anlayış ve alışkanlıkları çok farklı olan Fen ve Edebiyat fakülteleriyle birlikte Akademi'nin bir

üniversite oluşturması kolay anlaşılabilir bir çözüm değildir. Türkiye, niçin köklü bir kurumunun, bağımsız, plastik sanatları temsil eden yapısını kaldırıp, onu ilgisi olmadığı bir üniversite içinde eritsin? Türk mimarlığının, heykelinin, resminin, dekoratif sanatlarının çağdaş ve güçlü kurumu, hakkı olduğuna inandığı yere konmalı, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi korunmalıdır.

Güzel Sanatlar Akademisi Korunmalıdır

UNDAN dokuz yıl önce Milliyet gazetesinde "Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Korunmalıdır" başlıklı bir yazı yayınlanmış, başka bir kuruluş içinde eritilmek istenen Akademi'nin korunması istenmişti.

Bugün de Devlet Güzel Sanatlar Akademisi aynı sorunla karşı karşıyadır. Yakında yüzüncü kuruluş yılını kutlamaya hazırlanan Akademi, bağımsız bir eğitim kurumu olma özelliğini yitirecektir. Yüzyıllık gelenek, görenek ve nitelikleriyle kurumsallaşmış olan Akademi'nin tamamen yabancı olduğu kurumlar içinde yer alması istenilmektedir.

Alınan bilgiye göre, Mimarlık Fakültesi başta olmak üzere Akademi'nin bütün fakülteleri kaldırılarak bir "Güzel Sanatlar Fakültesi"ne dönüştürülmekte. İstanbul Üniversitesi'nin Edebiyat ve Fen fakülteleriyle birleştirilmesi tasarlanmaktadır.

KENDİNE ÖZGÜ...

Türk mimarlığının, resim, heykel ve dekoratif sanatlarının yüz yıllık ana kurumu Akademi, soylu tarihiyle çelişir bir biçimde bağımsız bir kurum olmaktan çıkarılmak istenmektedir. Bütün uygar ülkelerde güzel sanatlar akademilerinin üstüne titrenir. Paris - Roma - Berlin - Viyana - Prag - Stokholm akademileri yüzyılların ünlü kurumlarıdır. Sanat pratiğinin, teorisinin iç içe bütün canlılığıyla yaşadığı özel, kendine özgü sanat yuvalarıdır. Bu sanat mekânlarının özgür, bağımsız, duygulu, kendine özgü ortamları en büyük özellikleridir. Söz konusu bütün uygar ülkeler, bu yaratıcı sanat ortamını titizlikle korumaktadırlar.

Türkiye, niçin böyle köklü bir kurumunun, bağımsız, plastik sanatları temsil eden yapısını kaldırıp, kendisinin ilgisi olmadığı bir üniversite içinde eritsin?

Güzel Sanatlar Akademisi, güzel sanatlar üniversitesi için yıllarca mücadele etmiştir. Güzel sanatlar üniversitesini özelliğini koruyarak maddi olanaklar bakımından bir aşama olarak düşünmüştür. Ayrıca, konu yakınlığı, sanat eğitiminin bütünlüğü bakımından müzik - bale - sahne sanatlarını içine almayı planlamıştır. Daha kapsamlı sanat eğitimi veren güzel sanatlar üniversitesi, yıllar yılı amaç edinilmiştir. Ama tasarlanan bu biçimiyle, hiçbir zaman aklı getirilmemiştir.

BÜYÜK GÜÇLÜK...

Güzel Sanatlar Akademisi, geleneği, kurumsal yapısı, anlayış ve alışkanlıkları çok farklı olan iki klasik fakülte, fen ve edebiyat

fakülteleriyle birlikte bir üniversite oluşturacaktır. Böylesine bir araya geliş büyük güçlükleri, iç çelişkileri kendi içinde saklamaktadır. Farklı gelenekler, kökler, yönetim - eğitim üslupları, bakış açıları ve anlayışlar söz konusudur.

Hazırlanan tasarrufların en çarpıcı

yönlerinden biri de, Akademi Mimarlık Fakültesi'nin durumudur. Türkiye'nin ilk Mimarlık Fakültesi ve aynı zamanda ülkedeki hemen hemen bütün mimarlık fakültelerine öğretim üyesi yetiştiren, ana kaynak kurum nitelikli bu fakülte, bir bölüm düzeyine düşürülmektedir. Bu olabilir mi?

YAZAN:

Prof.Orhan ŞAHİNLER
(İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Başkanı)

Türkiye'nin büyük sanat ustalarının yetiştiği resim, heykel, dekoratif sanatlar fakülteleri, bölüm düzeyine inerek yönetim ve karar kademelerinde etkisiz kalmaktadır.

Akademi, dört bin öğrencisiyle, öğretim kadrosuyla kendi kendine yeter olma ve yönetme özelliğinin zedelenmesi olasılıklarıyla tedirginlik içindedir. 1883 yılında kurulan, 1926 yılında Atatürk'ün genç cumhuriyetinin ilk Akademisi olan "Güzel Sanatlar Akademisi" sanattaki bağımsızlık özelliğini kaybetme endişesini duymaktadır.

NEDEN?

Türkiye'nin ilk Akademisi niçin içerdiği genişletilerek "Güzel Sanatlar Üniversitesi" gibi bir kuruluşa dönüştürülmüyor? Ya da en az yeni bir yasanın bütün maddi desteğine sahip bir "Güzel Sanatlar Akademisi" olarak korunmuyor? Türkiye'de ayrıca bir örnek olarak gösterilebilecek Gülhane Askeri Tıp Akademisi biçiminde bir çözüm düşünülmüyor?

Akademi bolluğu, bilindiği gibi 1965-1975 yıllarının ürünüdür. Oysa, Türkiye'nin yıllardır iki akademisi bulunmaktadır. Bunlar:

- ★ Güzel Sanatlar Akademisi.
- ★ Harp Akademileridir.

Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin yine de umudu Akademi'nin kurgun, üzgün yalnızlığa itilmeyeceğidir. Sabırla beklediği hakkı olan, tarihiyle uyumlu bir konuma sahip olacaktır. Hiçbir tarihî arakesiti olmadığı öteki kurumlarla bir araya gelmeye zorlanmayacaktır. Akademi geçmiş yıllarda unutulmuş, ihmal edilmiş olabilir. Ancak hiçbir iktidar Akademi'nin kendine özgü yapısını zorlamamış, bilakis devamına özen göstermiş, kişiliğini korumasına engel olmamıştır.

İNANDIĞI YER...

Güzel Sanatlar Akademisi anarşinin, şiddetin, terörün asla yer almadığı bir kurumdur. Şiddetin yüksek öğretimi derinden sarstığı en gerilimli günlerde Akademi, iç barışı korumuş, eğitimini sürdürmüştür.

Türk mimarlığının, heykelinin, resminin, dekoratif sanatlarının bu çağdaş ve güçlü kurumu, hakkı olduğuna inandığı yere konulmalı, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi korunmalıdır.

